

DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK INFRATUZILMA LOYIHALARINI AMALGA OSHIRISH MODELLARI

Shavkatov Navruzбек Shavkatovich

iqtisodiyot fanlari bo'yicha

falsafa doktori(PhD)

korporativ moliya va qimmatli

qog'ozlar kafedrasida dotsenti

Toshkent moliya instituti,

E-mail: shavkatov_navruzbek@tfi.uz

ORCID: 0000-0003-1305-2507

Annotatsiya.

Iqtisodiyot tarmoqlarida infratuzilma ob'ektlarini rivojlantirish va modernizatsiya qilish bo'yicha zarur investitsion loyihalarni amalga oshirish uchun xususiy investitsiyalar salmog'ining yetarli darajada emasligi va zamonaviy texnologiyalarni jalb etish darajasining pastligi iqtisodiyot o'sishiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Maqolada davlat-xususiy sheriklik amaliyotini rivojlantirish orqali infratuzilma loyihalarini moliyalashtirishda xususiy investorlar ishtrokini oshirish masalalari tadqiq etilgan va ahamiyati ko'rsatilgan va tegishli xulosalar, amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Tayanch so'zlar: davlat-xususiy sheriklik loyihalari, infratuzilmani rivojlantirish, xususiy investitsiya, modellar.

МОДЕЛИ РЕАЛИЗАЦИИ ИНФРАСТРУКТУРНЫХ ПРОЕКТОВ ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Шавкатов Наврузбек Шавкатович

доктор философии (PhD)

по экономическим наукам

*доцент кафедры корпоративных
финансов и ценных бумаг*

Ташкентский финансовый институт

E-mail: shavkatov_navruzbek@tfi.uz

ORCID: 0000-0003-1305-2507

Аннотация.

Отсутствие достаточных финансовых ресурсов для финансирования инфраструктурных секторов в развивающихся странах является одной из

основных проблем в развитии инфраструктуры. Также тормозит развитие основной экономики недостаточный вес частных инвестиций для реализации необходимых инвестиционных проектов по развитию и модернизации объектов инфраструктуры в отраслях экономики и низкий уровень привлечения современных технологий. В данной статье рассматриваются вопросы расширения участия частных инвесторов в финансировании инфраструктурных проектов в развитых и развивающихся странах путем развития практики государственно-частного партнерства, экономических взаимоотношений между ними, делаются выводы по развитию таких отношения, даны практические предложения и рекомендации.

Ключевые слова: проекты государственно-частного партнерства, развитие инфраструктуры, частные инвестиции, модели.

MODELS OF IMPLEMENTATION OF INFRASTRUCTURE PROJECTS BASED ON PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIPS

Shavkatov Navruzbek Shavkatovich

*Department of corporate finance
and securities, PhD*

Toshkent Institute of Finance

E-mail: shavkatov_navruzbek@tfi.uz

ORCID: 0000-0003-1305-2507

Abstract

The insufficient financial resources for the financing of infrastructure sectors in developing countries is one of the main problems in infrastructure development. Also, the insufficient weight of private investments for the implementation of the necessary investment projects for the development and modernization of infrastructure facilities in economic sectors and the low level of involvement of modern technologies slows down the development of the main economy. In this article, the issues and importance of increasing the participation of private investors in the financing of infrastructure projects in developed and developing countries through the development of the practice of public-private partnership, mutual economic relations between them, conclusions on the development of such relations, practical suggestions and recommendations have been developed.

Keywords: public-private partnership projects, infrastructure development, private investment, models.

Kirish

Davlat-xususiy sheriklik ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarini rivojlantirishning zamonaviy bosqichi iqtisodiy tizimning ikki asosiy subyekti: xususiy sektor va davlat o'rtasidagi hamkorlikni tashkil etishning yuqori samarali mexanizmi hisoblanadi. Bunday hamkorlikning ko'p bosqichli va murakkab tuzilmasi istiqbolli loyihalarni amalga oshirishning zamonaviy ishbilarmonlik muhitiga moslashtirilgan, tasdiqlangan usullardan foydalanishni taqozo etadi. Bu loyihalarning muvaffaqiyati bevosita davlat-xususiy sheriklik modellari va sheriklik shartnomalariga yondashuvlarni tanlashga bog'liq. Davlat-xususiy sheriklikning samarali modellaridan foydalanish iqtisodiyotning strategik muhim tarmoqlarini boshqarishning an'anaviy usullariga samarali muqobildir. Shuning uchun bu masalalarni har tomonlama o'rganish milliy va davlatlararo miqyosda iqtisodiy rivojlanishning real imkoniyatlarini aniqlashga qaratilgan. Bugungi kunda davlat-xususiy munosabatlarni rivojlantirish yo'lidagi asosiy to'siqlar davlat-xususiy sheriklikdan faol foydalanishda davlat siyosati samaradorligini oshirish imkonini beruvchi samarali usullarning yo'qligi, shuningdek, davlat va biznes hamkorligining institutsional va axborot ta'minotining zaifligidir. Bunday hamkorlik sifatini oshirish davlat-xususiy sheriklikning puxta o'ylangan nazariy va uslubiy asoslarini shakllantirish, mamlakat raqobatbardosh salohiyatidan samarali foydalanish va jahonning muvaffaqiyatli tajribasini hisobga olish orqali mumkin bo'ladi.

Mamlakatimizda 2026-yilgacha xorijiy va mahalliy investitsiyalarni jalb etish strategiyasini amalga oshirish va bunda davlat-xususiy sheriklik asosida energetika, transport, sog'liqni saqlash, ta'lim, ekologiya, kommunal xizmatlar, suv xo'jaligi va boshqa sohalarga 14 mlrd AQSh dollarga teng investitsiya jalb etish [1], hamda davlat va biznesning hamkorligini zamonaviy shakllarda tashkil etish, loyihalarni moliyalashtirish mexanizmlarini aniqlash, ijtimoiy ahamiyatga ega bo'lgan vazifalarni o'zaro manfaatli sharoitlarda tezkorlik bilan hal etish, shuningdek, davlat-xususiy sheriklik tizimini samarali boshqarish va muvofiqlashtirishni talab etmoqda. Bu esa davlat va xususiy sheriklik amaliyotida moliyaviy munosabatlarni takomillashtirish bo'yicha ilmiy-tadqiqotlarni keng amalga oshirish zaruriyatini belgilaydi.

Adabiyotlar sharhi

Davlat va xususiy sektor o'rtasida sheriklikni rivojlantirishning asosiy nazariyalari, shuningdek davlat-xususiy sheriklikning samarali modellarini qo'llash amaliyoti tahlili natijalari davlat va tadbirkorlik sektori o'rtasida vakolat va mas'uliyatning oqilona muvozanatini saqlash zarurligini ko'rsatmoqda. Davlat-

xususiy sheriklikning har ikki tomoni – davlat va xususiy (bozor) sektorlari manfaatlari, vakolatlari va imkoniyatlarining uyg'unlashuvi asosiy infratuzilma loyihalarining samaradorligini, mamlakat iqtisodiyoti rivojlanishini ta'minlab, global inqirozlarni oldini oladi. Davlat-xususiy sheriklik modellarining yuqori samaradorligi va ularni davlat siyosatini amalga oshirish hamda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish jarayonida qo'llash davlat va xususiy sektor hamkorligi samaradorligini tavsiflovchi quyidagi xususiyatlar bilan bog'liq:

birinchidan, davlat-xususiy sheriklikning aniq modelini qo'llash natijasi davlat infratuzilmasi yoki xususiy sektor orqali davlat xizmatlari ko'rsatish darajasiga bog'liq. Bu xususiyatning mohiyati strategik muhim loyihalarni tayyorlash va amalga oshirishda yuzaga keladigan xavflarni qayta taqsimlashdan iborat. Bundan tashqari, xususiy tadbirkorlik sub'ektlarining moliyaviy mukofotlari darajasi tanlangan hamkorlik modelining riskiga qarab belgilanadi (Sharma va Bindal, 2014);

ikkinchidan, samarali davlat-xususiy sheriklik modeli loyihalarni moliyalashtirishning turli usullari kombinatsiyasiga asoslanadi: qisman xususiy sektor hisobidan va qisman davlat byudjeti hisobidan, shu bilan birga qo'shimcha tomonlarni jalb qiluvchi sxemalardan foydalanish mumkin;

uchinchidan, davlat-xususiy sheriklik modellarini qo'llash bo'yicha davlat va xususiy tadbirkorlik o'rtasidagi hamkorlik davri ancha uzoq, chunki samarali hamkorlik infratuzilma loyihalarining bir necha bosqichlarini o'z ichiga olishi kerak – asosiy vositalarni loyihalash, qurish, foydalanish va/yoki texnik xizmat ko'rsatish, xususiy moliyalashtirish bilan birlashtirish (Yashchenko, 2018).

Moliyaviy qarorlar qabul qilish modeli (shuningdek, "moliyaviy model" deb ham ataladi) yangi loyihani baholash, kreditor, investor va davlat hokimiyati organlari o'rtasida sheriklik munosabatlarini osonlashtirish uchun muhim vositadir. DXSh (davlat-xususiy sheriklik) loyihalarida investor odatda kreditorlar, sug'urta provayderlari, pudratchi va boshqa tomonlar, xususan davlat sherigi bilan ishlash uchun maxsus loyiha kompaniyasi (SPV) yoki konsessioner kompaniyasini tashkil qiladi. Umuman olganda, muvaffaqiyatli DXSh loyihasi moliyaviy munosabatlardan oldin davlat va xususiy sherik o'rtasida o'zaro kelishuv va riskni adolatli taqsimlash mexanizmini shakllantirish lozim

Tahlil va natijalar

Xalqaro moliya institutlari ko'pincha kam daromadli mamlakatlarda DXShni amalga oshirishni qo'llab-quvvatlaydi, masalan, soliq tushumlari cheklangan milliy hukumatlar infratuzilmaga sarmoya kiritish uchun boshqa muqobil manbaga ega bo'lmasligi mumkin. (Osiyo taraqqiyot banki, 2008; Xalqaro

moliya korporatsiyasi, 2009; Davlat-xususiy infratuzilma bo'yicha maslahat fondi, 2013; Birlashgan Millatlar Tashkiloti, 2009). Fikrimizcha, bunday sharoitda infratuzilmani moliyalashtirishning eng maq'bul variantlaridan biri davlat xususiy sheriklik munosabatlari hisoblanadi.

Rivojlanayotgan mamlakatlarda byudjet mablag'larini yetishmasligi, davlat qarzining balandligi, yetarli mablag'ning mavjud bo'lmasligi infratuzilmani moliyalashtirishda muqobil manbalardan foydalanishga ehtiyoj yuzga keltiradi. Past daromadli va rivojlanayotgan mamlakatlarda bunday muqobil moliyalashtirish manbalari orasida davlat-xusuiy sheriklik muhim ahamiyatga ega. U orqali infratuzilmaga investetsiyalar jalb etish va moliyalashtirish amaliyoti juda keng tarqalmoqda. Biroq iqtisodiy-moliyaviy va siyosiy risklar yuqori bo'lgan muhitda, davlat-xususiy sheriklik munosabatlarida ishtirok etishi uchun yetarli darajada rag'bat bo'lmasa xususiy biznesning bunday munosabatlarga qiziqishi yuqori bo'lmaydi. Aynan shuning uchun davlat-xususiy sheriklikda yuzaga keladigan moliyaviy munosabatlarni taqdiq etish dolzarb hisoblanadi.

Davlat va xususiy sektor hamkorligining eng samarali modellarini aniqlash uchun bunday loyihalarning muvaffaqiyatli jahon tajribasini tahlil qilish maqsadga muvofiqdir. Innovatsion infratuzilma loyihalarini amalga oshirishda davlat-xususiy sheriklik modellarini qo'llash bo'yicha Buyuk Britaniya, Fransiya va Germaniya yetakchi hisoblanadi (1-jadval).

1-jadval.

Davlat-xususiy sheriklikning samarali modellarining ayrim xususiyatlari va qo'llanilishi

Mamlakat	Davlat-xususiy sheriklikning ish modellari (Jahon banki tasnifiga ko'ra)	Davlat siyosatini amalga oshirishdagi ahamiyati
Buyuk Britaniya	1. Konsessiya shartnomalari. 2. Boshqaruv shartnomalari; 3. Greenfield loyihalari.	Milliy iqtisodiyotni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning strategik maqsadlarini ta'minlash uchun turli sohalarda: transport, sog'liqni saqlash, ta'lim, uy-joy kommunal xo'jaligi, chiqindilarni qayta ishlash, mudofaa, axborot texnologiyalari va uy-joy qurilishida amalga oshirilishi mumkin.
Germaniya	1. Konsessiya shartnomalari. 2. Lizing. 3. Boshqaruv shartnomalari.	Transport tizimining barqaror rivojlanishini ta'minlash, uy-joy xizmatlari sifatini oshirish va tibbiy xizmat ko'rsatishning samarali

	4. DBFM shartnomalari (loyihalash, qurish, moliyalashtirish, saqlash) va BOT (qurish, ishlatish, topshirish).	tizimini yaratish maqsadida turli sohalarda amalga oshirilishi mumkin: transport, kommunal xo'jalik, energetika, sog'liqni saqlash va ta'lim.
Fransiya	1. Konsessiya shartnomalari. 2. Boshqaruv shartnomalari. 3. Greenfield loyihalari.	Qurilish jarayonini kuchli rivojlantirish uchun shart-sharoitlar yaratish va kommunal xizmatlarning ishlash mexanizmini takomillashtirish maqsadida turli sohalarda: transport, sog'liqni saqlash, ta'lim, uy-joy, chiqindilarni qayta ishlash va turar-joy qurilishida amalga oshirilishi mumkin. Davlat siyosati doirasidagi ishlarning muhim yo'nalishi – avtoturargohlar zonalarining keng tizimini yaratishdir.

Demak, Buyuk Britaniyada davlat-xususiy sheriklikning eng samarali modeli konsessiya shartnomalari asosidagi hamkorlikdir. Xususiy moliyaviy tashabbus xususiy shaxslar tomonidan o'z investitsiyalari orqali moliyalashtiriladigan xizmatlar bo'yicha shartli shartnoma bo'yicha belgilanadi.

Germaniya hukumati davlatning so'nggi egalik huquqini o'rnatadigan davlat-xususiy sheriklik modelini afzal ko'radi. Bunday model mamlakat ichida samarali hisoblanadi, chunki ular federal mexanizm printsipini va moliyaviy mustaqilligining tegishli xususiyatlarini hisobga oladi. Hamkorlik modeli doirasida xususiy tomon infratuzilmani yaxshi holatda saqlash uchun vaqtinchalik huquqlarni oladi. Shunday qilib, xususiy sherik faqat faoliyat yuritish huquqiga ega va aholiga sifatli xizmat ko'rsatish majburiyatini oladi.

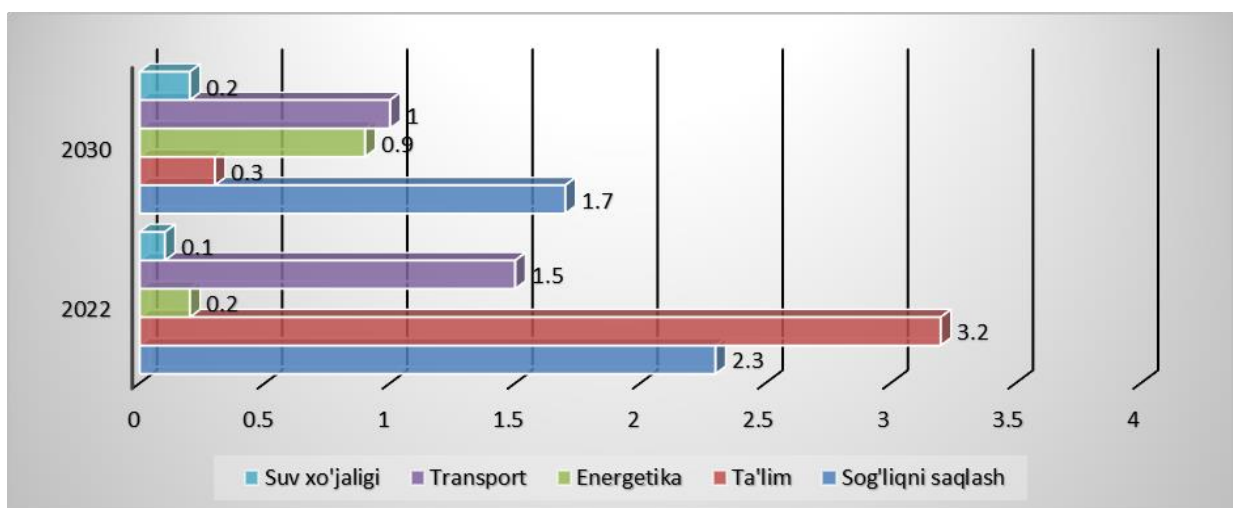
Frantsiya amaliyoti konsessiya shartnomalaridan foydalangan holda davlat-xususiy sheriklik modelining keng tarqalishini ko'rsatadi. Davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlik Societe d'Economie Mixtes (SEM) tomonidan tartibga solinadi, uning asosiy maqsadi shiddatli raqobat sharoitida davlat-xususiy sheriklik samaradorligini oshirishdir. SEM davlat-xususiy sheriklikning samarali modellarini qo'llash uchun tegishli biznes muhitini yaratadi, bu davlat siyosatiga sezilarli ijobiy ta'sir ko'rsatadi (Pidhaiets, 2011).

Kam daromadli va rivojlanayotgan mamlakatlarning odatda yuqori bo'lgan xarajatlar yoki qarz talablari umumiy davlat balansi ko'rsatkichlarini aks ettirishi

mumkin. Bu mamlakatlarda keng ko'lamli infratuzilma loyihalarini moliyalashtirish uchun mablag' yetishmasligi muammo bo'lishi, umumiy davlat byudjetining defitsiti va fiskal cheklovlar mamlakatni ko'proq DXSh amaliyotini kengaytirishga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Shuningdek "makroiqtisodiy beqarorlik qanchalik yuqori bo'lsa, DXSh amaliyoti shunchalik ko'p bo'lishiga intilishini" prognoz qilinadi, biroq moliyaviy risk darjasi pastroq bo'lgan biznes muhitini afzal ko'radigan xususiy investorlar uchun DXSh loyihalarining jozibadorligi pasayishi mumkin. Makroiqtisodiy barqarorlikning (yoki beqarorlikning) nazariy jihatdan muhim prognoz qiluvchi omillari bo'lgan inflyatsiya va davlat qarzi kabi boshqa omillar DXSh amaliyotining muhim omillari emas. Odatda inflyatsiya darajasi DXShlar soniga salbiy ta'sir ko'rsatishi tahmin qilish mumkin, chunki narxlarning barqaror emasligi xususiy investorlarning risklarga moyilligini pasaytirishi va bu holat DXSh loyihalariga investitsiyalar kiritishiga to'sqinlik qilishi mumkin. Fikrimizcha, inflyatsiya va DXSh o'rtasidagi ijobiy munosabatlar yo'qligining sababi shundaki, ko'plab xususiy korxonalar o'zlarini inflyatsiyaning salbiy ta'siridan himoya qilish maqsadida davlat tomonidan narx yoki daromad kafolatlarini olishga moyilligi yuqori bo'lishi mumkin.

1-диаграмма.

Rivojlanayotgan va o'rta daromadli mamlakatlarda 2030 yilgacha yuqori samaradorlikka erishish uchun talab etiladigan mablag'lar salmog'i
(YaIMga nisbatan %da)

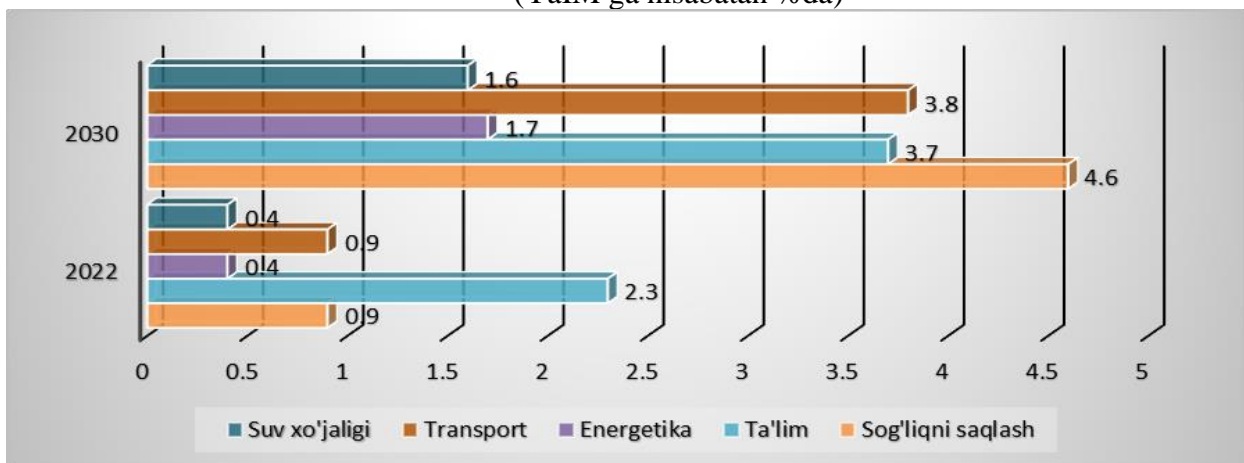
*The World Bank. (2019). What are public private partnerships?. <https://ppp.worldbank.org/public-private-partnership/overview/what-are-publicprivate-partnerships>.

Rivojlanayotgan va o'rta daromadli mamlakatlarda 2030 yilgacha Barqaror rivojlanish maqsadlarida yuqori samaradorlikka erishish uchun talab etilayotgan investitsiya mablag'lari miqdori YaIMga nisbatan tahlil qilinganda, 2030 yilga borib infratuzilmaga bo'lgan talab hajmining pasayishi, xususan, sog'liqni saqlash,

ta’lim, energetika, transport-suv xo’jaligida amalga oshirilishi kutilayotgan investitsiya loyihalari hajmi bugungi kunga nisbatan pasayish tendensiyasida ekanligini kuzatish mumkin. Bunda ta’lim va sog’liqni saqlash sohasiga ajratilishi kutilayotgan investitsiya mablag’lari miqdori 2022 yilda yalpi ichki mahsulotga nisbatan 5.5 foizni tashkil etayotgan bo’lsa, ushbu ko’rsatkich 2030 yilga borib 2 foizni tashkil etilishi prognoz qilinmoqda.

2-диаграмма.

Kam daromadli rivojlanayotgan mamlakatlar 2030-yilgacha yuqori samaradorlikka erishish uchun talab etiladigan mablag’lar salmog’i (YaIM ga nisbatan %da)*

*The World Bank. (2019). What are public private partnerships?. <https://ppp.worldbank.org/public-private-partnership/overview/what-are-public-private-partnerships>.

Birlashgan millatlar tashkilotining 2030-yilgacha mamlakatlarni barqaror rivojlanish maqsadlari strategiyasi doirasida olib borilgan tahlillariga ko’ra, dunyoda kam daromadli rivojlanayotgan mamlakatlar yuqori iqtisodiy samaradorlikka erishish uchun bugungi kunda yalpi ichki mahsulotiga nisbatan qariyb 4,7 foiz moliyaviy resurslari ehtiyoji mavjud bo’lsa, bu ko’rsatkich 2030 yilga borib 15 foizdan oshishi prognoz qilinmoqda. Bunda eng katta ulush sog’liqni saqlash, ta’lim va transport infratuzilmasi sohalarida kuzatilishi keltirib o’tilgan. Fikrimizcha, rivojlanayotgan mamlakatlarning infratuzilmasini moliyalashtirishda davlat-xususiy sheriklik munosabatlarini yanada kengaytirish mamlakatlarda infratuzilmaga bo’lgan talabni qanoatlantirishda muhim o’rin tutadi.

Xulosa

Tadqiqotlar natijasida davlat-xususiy sheriklik samaradorligi bir qancha omillarga bog’liqligi aniqlandi. Birinchidan, shartnoma taraflari o’rtasida risk, majburiyat va mas’uliyatni oqilona taqsimlash; ikkinchidan, loyihalarni moliyalashtirishni davlat va mahalliy hokimiyat organlari tomonidan kafolatlangan

kredit mablag‘lari hisobidan kengaytirish; uchinchidan, bunday munosabatlarning qonuniyligi va to‘g‘ri asoslari.

Davlat-xususiy sheriklikni yanada rivojlantirishni Buyuk Britaniya, Fransiya, Germaniya kabi mamlakatlarning muvaffaqiyatli tajribasidan kelib chiqib qurish zarur. Bu mamlakatlarda davlat-xususiy sheriklikni rivojlanishi mukammal huquqiy va institutsional yondoshuv asosida amalga oshirilib, loyiha natijalarining sifati tomonlar manfaatlarining uyg‘unligi bilan ta‘minlangan. Davlat-xususiy sheriklik modellarining samaradorligini oshirish uchun mavjud muammolarni hal etish usullarini ko‘rib chiqish zarur. Ular orasida quyidagilarni qayd etish mumkin:

biznes-jarayonlarni faollashtiruvchi va mamlakat institutsional tuzilmasida davlat-xususiy sheriklik modellarini amalga oshirishning harakatlantiruvchi omiliga aylangan xususiy sektor boshqaruvini yaxshilash;

milliy va mahalliy miqyosdagi loyihalarning turli iqtisodiy va ijtimoiy samaradorligi bilan bog‘liq bo‘lgan davlat va xususiy sektor o‘rtasidagi sheriklik jarayonlarida davlat siyosatini hisobga olish.

Bu yerda transport va energetika sohalarida amalga oshirilayotgan strategik loyihalar haqida so‘z boradi. Ular, ayniqsa, milliy miqyosda foydalidir, lekin ijtimoiy va uy-joy sohasini rivojlantirish loyihalari davlat-xususiy sheriklik modellarining tijorat va ijtimoiy samaradorlik mutanosibligiga erishish uchun mintaqaviy va mahalliy siyosat doirasida samaraliroqdir.

Fikrimizcha, davlat-xususiy sheriklik munosabatlari va biznesning ijtimoiy mas‘uliyatining amal qilishida quyidagilar dolzarb hisoblanadi:

davlat-xususiy sheriklik munosabatlarning rivojlanishi ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotga xizmat qiladi;

biznesning ijtimoiy mas‘uliyati xususiy sektor vakillari tomonidan ixtiyoriylik asosida ma‘lum bir ijtimoiy loyihani o‘z tashabbusi bilan amalga oshirishiga qaratiladi. Bunda korporativ tuzilmaning loyihalardagi ishtiroki ijtimoiy reklama vazifasini o‘tab beradi;

davlat-xususiy sheriklik munosabatlari va korporativ ijtimoiy mas‘uliyat investitsiya munosabatlarning kengayishiga sabab bo‘ladi. Natijada biznes sub‘ektlari uchun ijtimoiy yoki iqtisodiy foyda olish imkoniyati yuzaga keladi, davlatning esa ma‘lum bir xarajatlari qisqaradi.

Mamlakatimizda davlat-xususiy sheriklik munosabatlari tor doirada amal qilmoqda. Ijtimoiy va iqtisodiy ahamiyatidan kelib chiqqan holda bunday munosabatlarni soha va tarmoqlar bo‘yicha kengaytirish lozim. Xususiy biznesda ijtimoiy mas‘uliyat ko‘lamini oshirish maqsadida davlat va xususiy sektorning bir xil sharoitda ishlashini ta‘minlash orqali xususiy biznes taraqqiyotiga erishish

maqsadga muvofiq.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 28.01.2022 yildagi “2022 – 2026-yillarga mo‘ljallangan yangi O‘zbekistonning Taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-60-son Farmoni. – <https://lex.uz/uz/docs/-5841063>

2. The World Bank. (2019). What are public private partnerships?. – <https://ppp.worldbank.org/public-private-partnership/overview/what-are-publicprivate-partnerships>

3. De Bettignies, J.-E., & Ross, T. W. (2004). The economics of public-private partnerships. *Canadian Public Policy/Analyse de Politiques*, 30(2), 135e154.

4. Ios sa, E., & Martimort, D. (2015). The simple microeconomics of public private partnerships. *Journal of Public Economic Theory*, 17(1), 4e48.

5. Ismail, S. (2013). Critical success factors of public private partnership (PPP) implementation in Malaysia. *Asia-Pacific Journal of Business Administration*, 5(1), 6e19.

6. Wang, Q., Li, J. J., Ross, W. T., & Craighead, C. W. (2013). The interplay of drivers and deterrents of opportunism in buyer supplier relationships. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 41(1), 111e131.

7. Delmon, J. (2011). *Public-private partnerships in infrastructure: An essential guide for policymakers*. New York, NY: Cambridge University Press.

8. Ahwireng-Obeng, F., & Mokgohlwa, J. P. (2002). Entrepreneurial risk allocation in public-private infrastructure provision in South Africa. *South African Journal of Business Management*, 33(4), 29e39.

9. Hammami, M., Ruhashyankiko, J.-F., & Yehoue, E. B. (2006). Determinants of public private partnership in infrastructure. IMF working paper, WP/06/ 99.